

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 15. August. 1787.

Hartz és Békeffég.

A' mi F. Monárkhánk edgyik kezében a' maga di-
 tsöfléges Királyi páltzáját, másikban a' maga
 Birodalmának bölts kormányát fogván, kívánt egés-
 ségben; de olly nagy közönséges jót munkálodó, éj-
 jeli és nappali szorgalmatoflagok között tölti napjait;
 mellyszerént midön az ő fzerentsés jobbágyi reggeli 4
 órakor a' békeffég' szárnyai alatt tsendefen nyugofz-
 nak, már néki penna van a' kezében, vagy a' maga
 leg-főbb Ministerével Hertzeg KAUNITZal a' mosto-
 ha környülállásoknak meg-édesítettéséről szorgalmatos-
 kodik. — A' múlt Szombaton 10 és 11 óra között
 6 kotsi Belga Députátufok érkezének Bétsbe, kik a'
 Gráben nevü útszában a' már előre magok követjeik
 által ki-fogadotté izállásba bé-szálván, az ő nézésekre

öszve tudult fokoság előtt igen komor tekintetet mu-
 tatnak vala. Az előtt való nap Pénteken-is érkezte-
 nek vala-meg némellyek közzüllök, kik minekutáuna
 a' múlt Vasárnap minyájan meg-gyontanak vólna, hét-
 fön magokat a' F. Udvarnál bé-jelenték. Mitsodás
 szemekkel kellett ezeknek az őket úttyokban szem-
 be talált fok rendbéli Hadi-sergeket szemlélni, és mit
 gondolhattanak; midön a' Prágából ki-indított széles
 jukú ágyúkat és más kemény hadi-eszközöket a' Bra-
 bántziai útban találták? Az ezen Députátufokra bizott
 dolgokról még semmi bizonyost nem mondhatunk, ha-
 nem azt a' közönséges levelek szerént írhattuk, hogy
 ezek tsak azért jöttenek, hogy az ő Fejedelmek előtt
 engedelmefféget mutassanak, ás azt a' magok Hazájok-
 nak hívségéről meg-gyözzék; de semmi más dologban
 nem fogják magokat elegyíteni, hanem a' magok
 előbbeni nyakasságok mellett maradni kívánnak. Azon-
 ban, míg ezen Députátufok vagy 300 ezer f. Bétsben
 hagynak másként fordul a' kerék. — Az A. Belgiumi F.
 Gubernátorné KRISTINA Hertzegaszszonynak az ottan
 lévő zenebonás környülállások fájnálásra méltó nya-
 vallyákat okoztanak vala; mellyből még mái napig
 ő F. tökéletesen ki-nem gyógyult, és a' Brabántziaiak-
 nak máig-is nagy reménységek vagyon, hogy ezen
 Hortzeg-Aszszony közbenjárása által a' F. Monárkha
 előtt kívánságok szerént még véget ér ezen zenebona;
 de a' dolog, a' tzél; olly bizonytalan, allattomban
 való és kétséges, hogy senki semmit-is benne meg-ha-
 tározni nem bátorkodik; mert noha a' Députátufok
 már meg-érkeztenek, de az Auszriai sergek mozgása,
 Rékluták szedése, és más hadi készületek minden nap
 nagyobbadnak, sőt a' Belgiumba menő sergeknél volt
 Tiszteket-is, kik Belga fiak valának ithon hagyták, és
 edgy Regimentel-is el-nem bocsátották. — Az ő párt-
 üté-

utéseknek kezdetével a' Frantzia Udvarban helyhezte-
tik vala reménységeket a' Belgák; de hogy innen
már nem fok segíttséget várjanak, meg-tetfzik, azon
már ki-írt feleletén kívül a' Frantzia Udvarnak obból-
is, hogy az *Arenbergi* Hertzeg alattomban meg-for-
dúlván Párisban, leg ottan, hogy haza jött, minde-
nét Angliába költöztötte Belgiumból, és az az oka,
hogy tsak annyira-is vették magokat a' Belgák, hogy
Députátusokat küldttenek Bétsbe. — Azon tudósítá-
fok, mellyekszerént a' 2 Tsászári Monárkháknak Tau-
riából lett el-távozáfoktól fogva a' Török Udvar mind
a' vízen, mind a' szárazon való készületeit olly ki-
mondhatatlan erővel folytattya, olyan gondolatokat
okozznak, hogy ő a' Belgák nyomorúságos környül-
állásaikat nem fogná bé-hunyt szemmel nézni, hanem
azoknak részéről a' F. Tsászári Udvarnak munkát kí-
vána adni, a' honnan, noha nem lehet tagadni, hogy
a' Pruszszus sergek' mozdulásától meg-ne ijedtek vól-
na; még-is az Amsterdami levelek szerént azzal biztat-
tyák magokat a' Hollándusok, hogy 10 esztendeig az
egész világ ellen hatalmasok magokat óltalmazni, 's
ugyan ebbéli biztakban a' múlt hónapnak 27-dikére
virradolog-is edgy kemény tsatát éjtének a' *Heszzen-
darmstadt* Regementje és az Utrektbéli Katonák edgy-
más között, úgy hogy Utrektben 150 feküsznek vala
részszerént halva; részszerént halálos sebben; a' mi-
nap jelentet *Sálm* Magyar Huszár sergének-is edgy
Ryeks nevű Kapitánnya el-esett; edgy más Kapitány
és Májor veszedelmes sebben feküsznek. — Hogy a'
Pruszsziai hadi-készület nem tréfa már ki-ki el-hitette
magával; már Berlinből 12 milliom tallérok érkezte-
nek-meg *Vészalbe*, úgy hogy, a' mint a' *Kleveri Új-
ság-író* írja, itt leg-kissebb szükség sints a' Hollándus
Pátrióták' aranyára, és az azért való visita tételre.

Elegyes Tudósítások.

POSONY. Itten a' múlt esztendőben Novemberben az úgy nevezett *Vedritz*-útszán edgy meg-ölette-tett Áts-mester találtaték. Minekutánna az igazságnyomazói ezen gyilkoslágnak szorgalmatosabban utánna jártanak volna, ki súlt, hogy a' maga tulajdon Felsége lett légyen gyilkosla, ki edgy nevendék ifjúnak segítéségével az ágyban kötéllel meg-fójtván, edgy kasárban a' maga lakó-hellyétől távul vitte vala, hogy a' gyánut el-távoztathatná. Minthogy ezen Istentelen aszfzonyra ezen alkalmatossággal az-is ki-süll, hogy már annakelőtte tulajdon édes attyát, anyyát, és maga gyermekét méreggel vesztette légyen-el; tehát, mint attya, anyya, tulajdon gyermeke és férje gyilkosára, a' Tanáts által ezen ítélet mondaték fejére: hogy előbb a' Tanátsház előtt, annakutánna a' pelengéernél, végtére a' maga lakó hajléka előtt a' *Blumenthal* útszában tüzes-fogóval tsipdestetvén-meg, minekutánna mind a' két keze el-vágattatnék feje véteflék. De a' F. Tsászar, Hazánk kegyelmes attya és Királya, ezen ítéletet így méltóztaték meg-változtatni: hogy 3 napokon edgy másután 150 páltzát, az az: minden nap 50 ütvén réájja, ha ezt ki-élné, élete végéig edgy oszlophoz kötözzve tsak kenyérrrel és vízzel tartassék. — Az ezen aszfzonymnak segített ifjúrasis az az ítélet mondatott vala, hogy feje-véteflék; de ő Felsége ezt-is arra változtatni méltóztaték, hogy a' gyilkos aszfzony előtt 50 páltzát kapván 10 esztendőig hajóhuzásra viteflék. Fzen gyilkos edgy 24 esztendős igen szép és kegyes tekintetű aszfzonyi személy, kinek ábrázatjából senki sem nézhetne-ki efféle Istentelenséget; olly tsalárd a' gonosz aszfzonyi ábrázat!

Kassáról 3. Aug. „Ezen T. N. Abaúj és Torna egyesült Vármegyékben fekvő Szikfzó nevű M. Városban a' múlt Júniusnak 17-dikén a' rettentő felhőszakadás, valamint a' környül-fekvő helységekben-is ifzonyú károkat okozott: nevezetesen pedig az alsó Vadászi határban a' falú nyájából edgynehány fertéfeket Kanászostól edgyütt a' legeléstől és legeltetéstől végképpen meg-fosztott. Számtalan pintzéknek lélekzö jukaikon a' víz bé-szivárogván el-siedtenek; a' szöllő-hegyekről a' tökéket és gyümölts-fákat, a' távul lévő közönséges útokra hordotta; több mint 30 Helységeknek vetéseit, gyümöltseit, es boros ker-tyeit semmivé tette. Az ez által károsítatott szegénységnek forsa szánakozó gönyhúllatásra méltó.

Erdélyben a' gonosztévök' veszedelmes zenebonája még sem szünik, Besztertzéről azt írják, hogy a' múlt hónapban a' G. Gyulai Ferentz gyalog-fergének 4 Kompániája edgynehány száz Huszárokkal kimentenek, hogy a' zenebonáskodókat fel-vadászják. Minden Kompániával edgy edgy Hohér vagyon, hogy minden leg-kissebb tzerémónia nélkül végezzék azokat, a' kik ezek közzül kézre kerülnek.

Midön Kioyban a' Muzka Tsászárné' sétálás közben el-ejtett páltzáját a' Lengyel Király fel-kapván le-vett kalappal által adná, kéri a' Tsászárné, hogy tenné fejére a' kalapot, felel a' Lengyel Király: Fel-séged azon kívül-is tett már oda edgy koronát. — Egész Béts Várossa nagy tsudálkozásban vagyon edgy az emberi nemzet' emlékezetére még soha sem történt dolgón! t. i. Edgy Fiakker-kotsis a' napokban edgy 'sebbeli órát talált, és azt annak, a' kije vólt önként vízfza adta. Nem nagy hit-é ez edgy Bétsi Fiakker-kotsisban!! — Bétsben a' múlt héten 1000 darab lovak és 500 lovászok asentáltatának. Olly nagy a' ké-
szü-

szület, 's még-is minden titkok titka: nem tudhattuk mind ezekkel mire tzeloznak. — Már bizonyos, hogy a' F. Ts. és Királyi Birodalomban az Uraságok Inas-sáfsai, lovas legényei, vagy akármelly nével nevezendő tseledjeinek kardat viselni szabad nem lészzen. — Bétsben a' P. Kaputzinusoknál lévő F. Ts. és Királyi Kriptából az óltárt egészfzen ki-takarítják, mert a' hely szük, és az oda költözkedendőknek hely-kell - - - Hogy JOSEFNEK ezen helyre fok ideig szük-sége ne legyen, azt kívánnyák az ő jó szívű jobbágyi. Ezen óltáron 4 oszlopak vagynak, mellyekhez ritka a' basonló, és a' mellyek 16 ezer forintokban készü-tenek vala — innen hová fogják vinni? még nem tudatik. —

A' leg-közelebb érkezett Tudósítások szerént sokot látunk az Európai környülállásokból olyakat, mellyeket még eddig nem láthattunk; azért kezdünk még edgyfzer a' szélveszes dolgok' vizsgálásához. A' múlt hónapnak 18-dikán tartatott közönséges gyűlésekben a' Belgiumi Státusoknak, mind azoknak a' Deputátusoknak, kiket Bétsbe küldének, meg-kellették edgyfzersmind jelenni, és minekutánna a' Státus szándékát értéfeke adták volna, hogy t. i. leg-kissebben is a' Felség akarattyának engedelmeskedni meg-ne próbálják, azon eskuvés formáját, mellyre az 1715-béli Brabántziai Députátusok eskudtenek vala hajdon, az egész Státus előtt mindeniknek külön külön el-kellették mondani, melly ez: „En szentül igérem és esküszöm, hogy a' Bétsi Udvarnál a' F. Ts. és K. hatalom előtt reám bízott dolgokban a' közönségnek jóvát és Brabántziának boldogságát minden töllem ki-telhető tellyes igyekezetemmel és szorgalmatosságommal fogom munkálodni óltalmazni, és valamig ezen Députátzió tartánd, miud addig semmi magam részét illető dolog-

dologhoz nem nyúlók, semmit el-nem veszek, semmit nem kívánók, edgy szóval valami reám vagy attyám-faira, eleimre különösön tartoznék, azoktól magamat meg-tartoztatom, semmit azon kívül, a' mi most reám bizatott nem tselekeszem akár minémű fel-tétel, ígéret, vagy rettentés alatt kényszeríttessem, Isten engem' úgy segéllyen 's t. —

A' Brúszfzeli levelek szerént a' pártot-ütött Belgák szabad serge naponként olly nagyon szaparakodik, hogy mar szinte 40 ezerből áll, és edgy pénzt halászni kívánó Hatalmosság (így íratik) alattomban valamennyi rósz fegyverei vóltanak a' szomszédba takaríttatván, jó pénzért el-adta ezeknek. Minthogy a' fegyverek-is iminnen omonnan öszve-szedett, ki mustrált régi história többnyire; a' Katonák-is edgyik áts, másik Takáts 3-dik Pap, negyedik varga; midön a' napokban tüzzel próbálták vólna meg-magokat, a' fok fegyver széllyel szakadás miatt fokon meg-tsonkúltanak. De minden órán fog-érkezni Bétsből edgy olly parantsolat, mellynek ereje szerént ezen fegyveres tárfaság a' tollú bokkrétának, mellyet még az aszszonyok-is mellyeken viselnek, le-tételére fog-kényszeríttetni; noha itt hittel kényszeríttetik a' férjhez menendő személy, hogy mihely férjhez mégyen leg-ot-tan férfiúi kentöst öltözvén, tartozik a' Papok vezérlése alatt fegyverrel óltalmazni Hazáját, ha gyermeke lézzen pedig azt az Auszriai Udvar gyűlölségében neveli-fel. — Eszzenbergből írják, hogy itten ugyan azon edgy nap 4000 lovas és 6000 gyalag fegyveres nép mene keresztül Brabántzia felé; kik Tsászári szolgálatban léznek, és a' Koloniai Papi-fejedelemnek-is sergeit minden órán várjuk, kik *Weszelnél* léznek táborba. — A' F. Ts. Tábor a' Brabántziai határ-szélen lézzen; a' Nemzeti sergek pedig mint Neutrálisák

benn maradnak a' magok szállásokon ; de ha tsatára kerülne a' dolog, tartoznak leg-ottan szállásaikat ott hagyni és a' határon kívül nevezett helyen táborba szállani a' B. Hadi tanátsból vett parantsolat szerént. — Bezzeg meg-drágúlt az épületnek való fa ; a' Tengeren véghetetlen készületek vagynak közönségesen mindenfelé ; a' Gazdag Lengyelek még a' talpon álló gabonára előre pénzt adtanak, hogy a' tsatázok Táborából nyereséggel fordulhassanak-meg. Illy közönséges hadi-készületekről még a' füstös írások sem emlékeznek ; meg-vállik mi lesz a' vége. — Midőn a' Hollándusok leg-előbb meg-győződtek felölle, hogy biz a' Berlini Udvar meg-unván már tovább csak szép szóval és barátságos fenyegetéssel bánni velek, valamint a' Brabantziaiak, úgy ők-is a' Frantzia Udvarhoz szaladának és instálják vala hathatós közben-járását ; ezt felelé a' Frantzia Udvar ezeknek : A' mi közben-járásunk, ígért és köteles segítségünk már mindent el-követet a' Hatalmos-társaság, belső tsendeflegének jó-móddal lehető helyre-állittására ; de mivel sem tanáts-adás, sem szép szó, sem a' veszedelemnek szemmel látása mind eddig semmit nem használván, a' Hazasiak gyalázatoson ölik, vágják edgymást, és semmi tanátsunknak helyt nem adnak ; által engedték a' mi közben-járói tisztünket a' Pruszszus Udvarnak, és hizelkedünk magunknak, hogy rövid idő alatt okosságot fog-tanítani mind a' Hatalmostársaságnak, mind annak példája által másoknak. Ekkor kezdenek instántziával hozzá a' dologhoz a' Berlini Udvarnál ; de ez-is már nagyon fikeretlennek láttatik, 's még-is nyakaskodnak, és a' Brabantziaiak szalma embereket tsinálnak, ezt akasztják hatokra : *Capitaine de Cercle*, kerületbéli Kapitány, és a' Városon körül-hordozván meg-egetik ; így tsufolkodnak az új rendelésekkel. —